

JANKO LEBAN:

Zaupanje.

I.

nizki hišici male gorske vasi je živel oče z dvema otrokoma: Brankom in Vero. Veri je bilo 13 let, njen brat Branko pa je imel 17 let. Oba sta neizrečeno ljubila svojega očeta. Matere nista imela več. Žal, jima je bila rano umrla.

Neke nedelje so sedeli vsi trije pod košato jablano pred hišico. Vera je ovila roko bratu okolo vratu, Branko pa je ves zamišljen gledal v okolico, ki se je svetila v večernem žaru. Oče — mož že precej v letih — je sklenil roke, kakor bi hotel moliti za svoja otroka.

Kaj je bilo vzrok, da so bili vsi trije tako ganjeni in resni?

Od daleč tam jim je na ušesa zvenela fantovska popotna pesem, in spomnili so se tega, da bo moral Branko kmalu odpotovati. Hotel se je napotiti v tujino, da se tam izpopolni v svojem obrtu, v mizarstvu. Dobri oče je pač često bolestoval, toda Vera je skrbela zanj tako zvesto in s toliko ljubeznijo, da ni ničesar pogrešal. Sam je želel, da Branko izvrši svojo namero, ker je vedel, da tako potovanje ukaželj nemu rokodelčiču mnogo koristi. Veri pa se je milo delalo okrog srca, ko je pomislila, da jo bo Branko zapustil. Zdaj, ko jo je imel kmalu ostaviti, se je spominjala vse ljubezni, ki ji jo je izkazoval dobri brat. Domislila se je, kako jo je kot mlado dekletce vodil za roko, kako jo je čuval, če ji je pretila nevarnost, kako jo je spremljal v šolo in kako je zanj prosil, če jo je imela doleteti kaka kazen. To vse je zdaj živo stopalo pred njene oči. Ljubeznivo ga objemši, mu je zašepetala s solznim očesom: »Ne hodi z doma, Branko, meni je tako hudo po tebi!« —

»Bodi pametna in umiri se, draga Vera!« ji brat nežno odgovori. »Saj ne bom dolgo na potovanju. Pomisli, koliko se še naučim v tujini! Marsikak dinar si tam prištedim. In ko se vrnem domov, bom spet združen s tabo in z očetom. In tedaj bomo veselo in srečno živeli!«

»Pa vedi ga Bog, če se vrneš! V tujini te lahko doleti nesreča in tam umreš!« pravi sestra.

»Ne obtežuj mi srca, ljuba sestra. Jaz odhajam z Bogom od doma in z Bogom se zopet vrnem zdrav in vesel domov!« odvrne brat.

Zdaj se pa oglasi oče, rekoč: »Kar si, Branko, sklenil, le izvedi! Toda ne pozabi: pred odhodom stopi v cerkev ter prosi Boga za njega blagoslov, varstvo in pomoč! Potem se oglasi v šoli pri našem dobrem starem učitelju, ki si mu tople hvaležnosti dolžan za njegove dobre nauke. Stopi tudi k stričevim ter jih lepo zahvali za vse dobrote in za vso ljubezen, ki so ti jo izkazovali. Pojdi tudi k sosedovemu

Ivanu in Tinetu, ki sta te svoj čas razžalila, in se spravi z njima; zakaj ne bilo bi lepo, da se vi trije razprti ločite, ker ni nikjer pisano, ali se še kdaj vidite v življenju. Saj si čital, kako nas opominja pesnik:

Večkrat v življenju se zgodi,
da v jezi brat razžali brata
in to še greh se mu ne zdi —
kar groba se odprejo vrata
in hladna ruša brata mi pokrije.
Ostali brat kesá se, solze lije,
o, zdaj bi z bratom rad se spravil,
ki ga na veke je ostavil...
Prek groba vetrec pa šušti:
»Prepozno!« žalostno ječi...«

Branko je bil globoko ginjen ob teh očetovih opominih in je sklenil izpolniti očetovo voljo. In to je tudi pošteno storil. Posebno ganljivo je bilo slovo pri starem sivolasem učitelju. Ta mu je v spomin dal knjigo, povest »Mirko Poštenjakovič«, rekoč z drhtečim glasom: »Glej, da boš posnemal junaka v tej povesti, Mirka Poštenjakoviča! Potem smeš upati, da te Bog osreči, kakor je njega!« Po preteku nekaj dni je Branko povezal culico, je prijel za potno palico ter se pripravil za odhod. Oče je položil roko nanj ter izpregovoril: »Moj sin, odhajaš iz hiše očetove! Pa ničesar se ne boj, zakaj Bog je s teboj! Imej ga zmerom pred očmi in v srcu, da ne privoliš v greh in ne ravnaš zoper zapoved božjo! Tvoja delavnica ti bodi zmerom torišče časti in sreče! Z vsemi živi v miru! Če živiš še tako daleč od domovine, se vendar spominjaj svojcev v zvesti ljubezni! Mi se bomo takisto tebe spominjali! Molili bomo zate! Zdaj pa, zdrav ostani, moj sin in Bog bodi s teboj!...«

Oče in sin se globoko ganjena objameta. Rosa je bleščala v njiju očeh. Potem jo sin s prekipevajočimi čuvstvi naglo mahne skozi vas. Zvesta sestra Vera ga je spremljala. Koncem vasi je stala velika hiša. V njej je stanoval prijatelj njegovega očeta. Branko je hitro vstopil, da bi za slovo pozdravil moža. Kmalu se je vrnil z veselje oznanjujočim licem na cesto k tam čakajoči sestri. Dobri mož mu je bil stisnil v roko nekoliko denarja.

»Glej, Vera, tako skrbi Bog zame! Ne obupaj! Le ostani dobra in poštena, pa očetu doma zvesto služil!« —

Solze se deklici ulijejo po licu in le s komaj slišnim glasom je bratu odgovorila: »Pa hodi z Bogom!«

Branko ji še enkrat stisne roko, jo poljubi ter potem pohiti po deželni cesti. Vera se s težkim srcem vrne v hišo očetovo. Tam sede v izbin kot, si zakrije obraz z rokama ter prične milo jokati. Ko oče

to vidi, stopi k njej, jo prime za roko ter milo izpregovori: »Otrok moj, ne jokaj! Zaupaj v Boga!«

Te besede so blagodejno vplivale na Verino srce, da se je pomirila.

II.

Štiri leta so bila minila, odkar je Branko odpotoval. V tem času je mnogo izkusil, pa se tudi veliko naučil. Večkrat — lahko rečem: dan na dan — je njegov duh bival pri dragih svojcih. Prav pridno jim je Branko dopisoval. Toda že leto dni je minilo, da ni ničesar več slišal o njih. Saj je prišel celo v Nemčijo, in ker se je ravnal po besedah našega Stritarja:

Danes tukaj, jutri tam,
drugi kraji, druga mesta,
če ni vseč mi tu, drugam
urno me popelje cesta,

ni nikjer dolgo ostal, in v svojem zadnjem pismu ni imenoval kraja, kamor naj mu pišejo. Pa saj je bil sklenil, da se čimprej vrne domov.

Dolgo je moral potovati, da je prišel v domovino. Kaka slast mu je objela srce, ko je stopil zopet na domača tla! In ko je nekega jutra prišel v svojo rodno vasico, mu je srce kipelo od veselja. Poznal je tu vsako drevo, vsak grm, zdelo se mu je, da mu vse to s cveticami vred veselo kliče: »Ali si se vrnil, Branko? Dobro nam došel!« —

Branko urno ubere pot v vas. Ugleda starega znanca pri oknu. Branko se mu bliža, in znanec ga takoj spozna. Presrčno se pozdravita. Branko ga vpraša po tem in onem bližnjem znanecu. Marsikoga je že krila hladna zemljica. Branko se je resno zamislil. Ko mu pa prijatelj sočutno pove, da je tudi Brankov oče pol leta že mrtev, tedaj se naš popotnik prestraši. Solze se mu ulijo po prebledelem licu in tožen povpraša nadalje: »In kaj je pa z dobro mojo sestro Vero?«

»O, ta je pa srečna nevesta. Baš o pravem času prihajaš, ker jutri bo njena poroka!«

Oko našega popotnika se razvedri in Branko takoj pohiti v rojstno hišo. Ko stopi v vežo, mu pride naproti neka žena, ki ga vpraša, kaj bi rad.

»Rad bi videl nevesto ter bi jo zaprosil, naj mi dovoli, da se udeležim njene svatbe.«

Žena se nasmeje tej čudni želji potujočega rokodelca. Gre v sobo ter mu prinese kos potice, mu vošči srečo na potovanju ter mu namigne, naj se odstrani.

»Ne, ne, ljuba mamica, ne grem dalje, hočem se udeležiti ženitnine! Zdaj pa sam poiščem nevesto!« Ob teh besedah potrka na vrata in stopi v sobo...

»Moj brat, moj dragi Branko!« se zdajci začuje vesel glas in takoj se objameta brat in sestra.

»Ah, ti moj ljubi Bog, kako sem vesela, da si tukaj! Dej, sedi sem za mizo k meni!«

Branko je sedel, a Vera mu je z rosnim očesom pripovedovala, kako je umrl dragi oče. Tudi Branku so silile solze v oči. Sestra se mu ljubeznivo privije, rekoč: »Po očetovi smrti sem se čutila tako osamljeno in bala sem se, da si tudi ti mrtev, ker nisi pisal nič več.« In primši brata za roko, dostavi: »Hvala Bogu, da te še imam in da boš lahko deležen moje sreče!«

»Nekaj posebnega me je sililo domov,« odgovori Branko, »in vesel sem, da bom lahko na tvoji svatbi. Glej, moje zaupanje v Boga me ni varalo. Bog te je čuval in blagoslovil, a meni je naklonil, da sem zdrav in srečno prišel domov. Boli me sicer, da očeta nisem dobil več živega, pa zato ne smemo biti nevoljni. Bog ga je poklical k sebi, njegova sveta volja se zgodi! Vendar dovoli mi, draga sestra, prošnjo: Pojdi z mano na pokopališče, da obiščeva očetov grob.«

Vera je bila takoj zadovoljna. Spletla je lep venček ter ga vzela s seboj. Na pokopališču sta hvaležna brat in sestra položila venček na očetov grob. Kleče ob njem sta solznih oči molila za očeta. In tedaj se je jima zazdelo, kakor bi ju obkrožal in božal očetov duh, želeč jima: »Bodita srečna, bodita srečna!«

Da se je Branko vrnil, ta novica je šla kakor blisk od hiše do hiše. Kmalu so došli sosedge in vaščanje v posete. Vsi so Branka veselo pozdravljali ter izpraševali, kako se mu je godilo po svetu. Tu je bilo mnogo pripovedovanja o mestih, ki jih je videl, o mojstrih, pri katerih je delal. Branko je na dolgo in na široko razlagal, koliko veselega in žalostnega je doživel, pa tudi o sto drugih stvareh mu ni zmanjkalo besed.

Drugi dan je bilo v mali hiši vse živo in veselo, zakaj praznovali so Verino poroko. Nevesta je bila sicer uboga, a z druge strani tudi bogata; zakaj ob njej ni bil le pošten in imovit ženin, ampak tudi ljubeč brat, iz čigar oči je odsevala velika sreča. In tako je bilo to ženitovanje dan pravega veselja. Vsi so živahno pritrjevali napitnici, ki jo je izustil sivolasi domači učitelj novoporočencema, rekoč:

Zvesto srce in poštene roké
človeku pot do sreče gradé!

